

ROZHOVOR O ŠTÚDIU FRANCÚZŠTINY s dr. Dagmar Veselou

Aké študijné programy ponúka Katedra romanistiky?

KRO ponúka uchádzačom dva akreditované študijné programy v bakalárskom aj magisterskom stupni – učiteľstvo francúzskeho jazyka a literatúry, ktoré je možné študovať v kombinácii s anglickým, nemeckým, ruským alebo slovenským jazykom a tlmočnicko-prekladateľský študijný program v odbore filológia s názvom francúzsky jazyk a kultúra. Ide takisto o kombinačný ŠP, tzn., že uchádzač si môže vybrať do kombinácie s francúzštinou angličtinu, nemčinu, ruštinu alebo slovenčinu. Po úspešnom ukončení magisterského stupňa štúdia je možné pokračovať v rigoróznom konaní na katedre – ide o tzv. malý doktorát, prípadne v doktorandskom štúdiu v odboroch všeobecná jazykoveda alebo translatológia. Takže od bakalára po doktorát.

Čo je podľa vás zaujímavé na týchto študijných programoch, resp. prečo by mohlo byť ich štúdium zaujímavé práve na vašej katedre ?

V prvom rade je to štúdium francúzskeho jazyka, kultúry a literatúry. V oboch programoch a stupňoch štúdia kladieme veľký dôraz na používanie francúzskeho jazyka na výučbe, ale aj v mnohých ďalších aktivitách, do ktorých študentov zapájame. Neštudujú len jazyk, ale poznávajú francúzsky a frankofónny priestor, zlepšujú si interkultúrnú kompetenciu a porozumenie medzi románskymi jazykmi, pretože majú možnosť okrem francúzštiny študovať aj druhý románsky jazyk, ktorým je na katedre španielčina a v rámci celouniverzitnej ponuky aj taliančina. Pridanou hodnotou je aj to, že na katedre pôsobí francúzsky lektor a jeden vyučujúci je tiež rodený Francúz, takže ich neprekvapí cudzojazyčné frankofónne prostredie. Okrem toho spolu s lektorom pripravujú relácie v online rádiu FrancoFun, teda sú aj mediálne zruční.

Veľký dôraz kladieme aj na prepojenie s praxou. V prípade učiteľstva ide o dlhoročnú spoluprácu so základnými školami, ako napr. ZŠ Slobodného vysielateľa, alebo strednými školami, kde je našim dôležitým partnerom Gymnázium J. G. Tajovského v Banskej Bystrici, ktoré sa od fakulty nachádza doslova akoby kameňom dohodil, čo rovnako považujeme za veľkú výhodu pre našich študentov.

V prípade tlmočnicko-prekladateľského odboru majú naši študenti možnosť realizovať prax buď priamo v BB – za všetky môžem spomenúť napr. kultúrno-vzdelávaciu inštitúciu AF, ale aj v iných kultúrnych zariadeniach alebo firmách. Uznávame aj prax absolvovanú inde na území Slovenska a dokonca aj v zahraničí – tu môžem spomenúť napr. možnosť započítania praxe zo strany našej katedry v prípade, že študent stážuje v zahraničí, pričom naša univerzita mu na tento účel môže poskytnúť aj grant.

Vrátila by som sa k AF, pretože naši študenti majú veľmi dobré skúsenosti s praxovaním v tejto inštitúcii a je to preto, lebo s ňou máme dlhoročné veľmi dobré vzťahy na osobnej báze a naši študenti majú vďaka tomu možnosť vyskúšať si psychicky pomerne náročnú činnosť, akou je tlmočenie vo veľmi priateľskej atmosfére a kultúrnom prostredí AF a Záhrady, čo je kultúrne centrum, s ktorým AF spolupracuje. V rámci praxovania v AF, ktorá je vo svojej podstate vzdelávacou a kultúrnou inštitúciou organizujú rôzne kultúrne podujatia a podieľajú sa na

šíření francouzského jazyka a kultúry na Slovensku, čo je myslím, aj jeden z hlavných dôvodov, pre ktorý sa rozhodli študovať francúzštinu.

Ale vrátila by som sa ešte k podotázke prečo by mohlo byť ich štúdium zaujímavé práve na vašej katedre ?

Na to, aby naši študenti získali, ako sa hovorí, informácie z prvej ruky, využívame úzke vzťahy, ktoré máme s akreditovanými tlmočníkmi pre európske inštitúcie, ktorých pozývame na prednášky. Tieto sú organizované buď formou osobnej účasti na našej katedre alebo online, a to vďaka tomu, že máme zo zdrojov Centra univerzitnej úspešnosti vybudovanú špeciálnu učebňu umožňujúcu vysokokvalitné telekonferenčné spojenie. V časoch pandémie sa v podstate všetky učebné technicky dobudovali tak, aby bolo možné realizovať online výučbu. Centrum univerzitnej úspešnosti ale spomínam zámerne preto, lebo vzniklo vďaka podpore Medzinárodnej organizácie Frankofónie a naša Univerzita bola prvá na Slovensku, ktorá takúto podporu získala. Zároveň sme tak získali aj potrebné zdroje, aby sme mohli na našu katedru pozývať uznávaných odborníkov z praxe aj z univerzitného prostredia od nás aj zo zahraničia. Vrátim sa ku spolupráci s akreditovanými tlmočníkmi, pretože to úzko súvisí jednak s kvalitou výučby, ale aj s tým, že táto spolupráca nám umožňuje v rámci tzv. simulovaných akreditačných testov, pri ktorých nám asistujú doslova nasimulovať podmienky, za ktorých sa uskutočňujú akreditačné testy, cez ktoré musí prejsť každý záujemca o prácu konferenčného tlmočníka v inštitúciách EÚ.

Vo všeobecnosti možno povedať, že Banská Bystrica ako sídlo Univerzity Mateja Bela, ktorej súčasťou je aj naša katedra, sa teší významnej podpore zo strany frankofónnych inštitúcií a organizácií – sídli tu už spomínaná AF, na pôde Univerzity vznikol s podporou francúzskej vlády Francúzsko-slovenský univerzitný inštitút podporujúci študijné programy uskutočňované vo francúzštine alebo v ktorých figuruje francúzština ako jeden zo študovaných jazykov, čiže existuje tu pomerne výživné podhubie/kvalitný substrát na štúdium francúzštiny.

Spolupracujete aj s francúzskymi univerzitami?

Za dôležitú súčasť jazykovej prípravy považujeme aj štúdium na našich partnerských pracoviskách v zahraničí, s ktorými máme v rámci programu Erasmus + uzavreté dohody. Týka sa to nielen univerzít vo frankofónnych krajinách, tu môžem spomenúť napr. Univerzitu v Rennes, v Remeši, v Rouanne, Paríži, Clermond-Ferrand či v Bruseli, ale aj pracovísk v Španielsku, Taliansku, Českej republike, Poľsku, Nemecku, Rakúsku atď. Inými slovami, možnosť absolvovať časť štúdia v zahraničí nie je v prípade francúzštiny obmedzená len na frankofónne krajiny, ale je veľmi široká a determinovaná tým, či sa na danej partnerskej univerzite vyučuje študijný odbor tlmočníctvo/prekladateľstvo v kombinácii s francúzštinou alebo učiteľstvo francúzštiny. Čo do rozsahu takto absolvovaného štúdia, ponuka je celkom štedrá – študent môže v rámci jedného stupňa (Bc. a/alebo Mgr.) získať grant spolu až na 12 mesiacov .

Môžete o tom povedať viac?

Napr. ak si podá žiadosť v 1. roč. Bc. Štúdia, môže študovať v zahraničí 1 semester v 2. ročníku a 1 semester v 3. ročníku.

Keď sme pri téme štúdia v zahraničí, tak musím spomenúť ešte jednu ďalšiu zaujímavú možnosť, a to absolvovanie online kurzov na zahraničných univerzitách vďaka členstvu našej univerzity v konzorciu EMERGE, ktoré združuje viaceré zahraničné univerzity. Študent si môže vybrať predmet/kurz, ktorý ho zaujme v ponuke zahraničnej univerzity, absolvuje ho a my mu uznáme kredity, ktoré takto získal v rámci skupiny voliteľných predmetov.

Pri téme medzinárodnej spolupráce by som sa ešte rada pristavila a spomenula možnosť „získať medzinárodnú skúsenosť“, rovnako ako v prípade spomínaných online kurzov cez sieť univerzít EMERGE, doslova „v pohodlí domova“, a to vďaka tomu, že na fakulte pôsobí/funguje sekcia jednej z najväčších európskych študentských organizácií Erasmus Student Network, ktorá združuje tunajších študentov, ktorí sa na dobrovoľníckej báze starajú o prichádzajúcich zahraničných študentov. Vďaka tomu majú možnosť získať nových priateľov zo zahraničia a pri komunikácii s nimi majú prakticky „jazykovú školu zadarmo“. Čo to znamená, že sa o nich starajú? Organizujú rôzne športovo alebo kultúrne zamerané akcie, rôzne výlety, párty, čiže nemusia ani vycestovať a majú o zážitky a skúsenosti postarané. Majú teda priamy živý kontakt s rodenými hovoriacimi im vekovo veľmi blízkymi, vlastne s rovesníkmi. Takúto možnosť odporúčame napr. tým študentom, ktorí nemajú odvahu alebo z rôznych dôvodov nemôžu vycestovať do zahraničia.

Možno by ste mohli povedať uchádzačom aj to, či ste v kontakte s absolventmi a akú spätnú väzbu od nich máte? Vedia sa uplatniť na trhu práce?

Čo sa týka učiteľstva francúzskeho jazyka a literatúry, s mnohými sme v kontakte, pretože sa z našich absolventov stali naši kolegovia alebo sme s nimi v kontakte kvôli stážam študentov na pracoviskách, kde naši absolventi teraz pôsobia. Máme tu francúzske bilingválne gymnázium a francúzština sa vyučuje na základných i stredných školách, takže je to nielen krásny jazyk, ale aj praktický. A využiteľný v praxi.

Francúzsky jazyk je stále jazykom svetovej diplomacie, svetových organizácií, ale aj mnohých francúzskych firiem, ktoré sú na Slovensku etablované. Máme napr. absolventku v PSA Peugeot Citroën, ktorá pri svojej práci aktívne využíva francúzštinu, keďže pracuje na oddelení, kde prichádza do kontaktu s technickými a inými materiálmi vo francúzštine, máme absolventov na pozíciách akreditovaných tlmočníkov pre inštitúcie EÚ, mnohí naši absolventi boli úspešní pri výberoch na prekladateľské stáže do inštitúcií EÚ a teraz pôsobia na voľnom prekladateľskom trhu v Bruseli, Štrasburgu, Luxemburgu a pod., kde vykonávajú prekladateľskú činnosť na základe živnostenského oprávnenia. Vieme aj o jednej našej absolventke, ktorá sa veľmi úspešne zhostila svojej práce na Ministerstve hospodárstva SR v časoch, keď bola SR predsedajúcou krajinou v Rade EÚ a na základe tejto pozitívnej odozvy ju následne kontaktovali z Luxemburgu, aby sa zúčastnila konkurzu na miesto prekladateľky v jednej z inštitúcií EÚ, no a bola úspešná, toto miesto získala. Máme aj absolventov, ktorí sa úspešne venujú umeleckému prekladu a dokonca aj do francúzštiny, čo je oblasť, pri ktorej málokto predpokladá, že na tak malom trhu, ako je Slovensko sa dá presadiť.

A na záver, aké iné možnosti štúdium na vašej katedre poskytuje?

Kolektív vyučujúcich a študentov spolupracuje nielen na výučbe, ale aj pri mnohých projektových úlohách, takže veríme, že spolu s nami majú študenti možnosť rozvíjať svoje kritické myslenie, učiť sa zo skúseností, či riešením výziev. Tiež nesmieme zabudnúť, že na FF UMB si študenti môžu individuálne voľiť cestu štúdiom, pretože máme modulový systém štúdia a ten im umožňuje zvoliť si predmety s ohľadom na ich preferencie, v čom sa chcú rozvíjať viac, a v čom menej. Myslíme si, že v dnešnej dobe, je to veľmi dôležité, posilniť ich možnosť výberu a profilovania. Európsky rozmer našich študijných programov zaručuje absolventovi aj možnosť uplatniť sa na medzinárodnom trhu práce.

V súčasnosti vidíme, že snahy skresľovať skutočnosť a vyvolávať v ľuďoch strach, nenávisť a hlavne snahy informovať nepravdivo a zavádzajúco sú na dennom poriadku. Tlmočník musí byť pri výkone svojej práce nestranný – je interkultúrnym sprostredkovateľom – nemôže do tlmočenia vnášať svoje pocity, názorové presvedčenie, sympatie či nesympatie k rečníkovi. To ale neznamená, že sa nemá vedieť orientovať v problematike. A tak, ako si každý novinár musí overovať svoje zdroje, aj tlmočník/prekladateľ musí pri príprave na tlmočenie pracovať len s overenými a hodnovernými zdrojmi. V príprave budúceho tlmočníka teda vidíme istú pridanú hodnotu – učíme našich študentov orientovať sa v zdrojoch a kriticky myslieť. S takouto výbavou a schopnosťou analyzovať, dedukovať, a komunikovať sa potom môžu ľahšie uplatniť nielen na tlmočnických/prekladateľských pozíciách, ale aj na iných postoch, kde sa takéto kompetencie vyžadujú, pričom perfektná znalosť francúzskeho jazyka pre nich predstavuje obrovskú konkurenčnú výhodu.

Ako veľké pozitívum pre študentov vnímame z našej strany aj to, že študijné skupiny sú menšie a teda vytvárajú komornejšiu, menej stresujúcu atmosféru, naši študenti sa veľmi dobre poznajú naprieč všetkými ročníkmi, vedieme ich k tímovej spolupráci, napr. pri príprave simulovaných diskusií, no a na záver – všetkých poznáme po mene, čo zrejme hovorí v dnešnej uponáhľanej a častokrát povrchnej dobe za všetko.

Ďakujeme za rozhovor!